אוֹ אֶת עֵין אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ לְחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנָּה תַּחַת
עֵינוֹ: וְאִם שֵׁן עַבְדּוֹ אוֹ שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל לְחָפְשִׁי
יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת שִׁנּוֹ: ס וְכִי יִגַּח שׁוֹר אֶת
אִישׁ אוֹ אֶת אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא
יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי: וְאִם שׁוֹר נַגָּח
הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בְּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו
יוּמָת: אִם כֹּפֶר יוּשַׁת עָלָיו וְנָתַן פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ
כְּכֹל אֲשֶׁר יוּשַׁת עָלָיו: אוֹ בֵן יִגַּח אוֹ בַת יִגַּח
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לוֹ: אִם עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ
אָמָה כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים יִתֵּן לַאדֹנָיו וְהַשּׁוֹר
יִסָּקֵל: ס וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִי
יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל שָׁמָּה שּׁוֹר אוֹ
חֲמוֹר: בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב לִבְעָלָיו
וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ: ס וְכִי יִגַּף שׁוֹר אִישׁ אֶת
שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ אֶת הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת
כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת הַמֵּת יֶחֱצָיוּן: אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר
נַגָּח הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו
שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה לוֹ:
ס כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ
מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע
צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה: אִם בַּמַּחְתֶּרֶת יִמָּצֵא הַגַּנָּב
וְהֻכֶּה וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים: אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו
דָּמִים לוֹ שָׁלֵם יְשַׁלֵּם אִם אֵין לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ:
אִם הִמָּצֵא תִּמָּצֵא בְיָדוֹ הַגְּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד

אוֹ יִתְּנֵנָּא דְאַמְּתֵיהּ
וַיְחַבְּלֵנַּה לְבַר חֹרִין יְפַטְּרֵנַּהּ
חֵלֶף עֵינָהּ: וְאִם שֵׁן לָא
דְעַבְדָּא אוֹ יַתְּשֵׁנָא דְא
דְאַמְּתֵיהּ יַפִּיל לְבַר חֹרִין
יְפַטְּרִנֵּיהּ חֵלֶף שִׁנָּיהּ:
וַאֲרֵי יִגַּח תּוֹרָא יַת
גַּבְרָא אוֹ יַת אִתְּתָא וַיְמוּת
אִתְרַגְּמוּ יַת תּוֹרָא
וְלָא יִתְאֲכִיל יַת בְּסָרֵיהּ
וּמָרֵיהּ דְתוֹרָא יְהֵי זַכָּאי:
וְאִם תּוֹר נָגַח הוּא מֵאֶתְמָלִי
וּמְרַגְּמִין יָתֵהּ וְלָא נָטַר
וְלָא נְטָרֵיהּ וַיְקַטֵּל גַּבְרָא
אוֹ אִתְּתָא תּוֹרָא יִתְרַגְּמוּן
וְאַף מָרֵיהּ יִתְקְטֵל: אִם
מְמוֹן יִשְׁוֹן עֲלוֹהִי וִיתֵן
פִּרְקָן נַפְשֵׁיהּ מִכֹּל דִּי יִשְׁוֵן
עֲלוֹהִי: אוֹ לְבַר יִשְׂרָאֵל יִגַּח
תּוֹרָא אוֹ לְבַת יִשְׂרָאֵל יִגַּח
כְּדִינָא הָדֵין יִתְעֲבֵד לֵיהּ:
אִם לְעַבְדָּא יִגַּח תּוֹרָא אוֹ
לְאַמְתָּא כַּסְפָּא תְּלָתִין סְלָעִין
יִתֵּן לְרִבּוֹנֵיהּ וְתוֹרָא יִתְרַגְּמוּן:
וַאֲרֵי יִפְתַּח גַּבְרָא גֹּב אוֹ
אֲרֵי יִכְרֵי גַּבְרָא גֹּבָא וְלָא יְכַסְּיֵנֵּיהּ
וִיפֵיל תַּמָּן תּוֹרָא אוֹ חֲמָרָא:
מָרֵיהּ דְגֻבָּא יְשַׁלֵּם כַּסְפָּא
יְתִיב לְמָרוֹהִי וּמֵיתָא יְהֵי דִילֵיהּ:
וַאֲרֵי יִגַּח תּוֹר דְגַבְרָא
תּוֹרָא דְחַבְרֵיהּ וִימוּת וַיְזַבְּנוּן
יַת תּוֹרָא חַיָּא וַיְחַלְּקוּן יַת כַּסְפֵּיהּ
וְאַף יַת דְּמֵי מֵיתָא יְחַלְּקוּן: אוֹ
אִתְיְדַע אֲרֵי תּוֹר נָגַח הוּא
מֵאֶתְמָלִי וּמְרַגְּמִין יָתֵהּ וְלָא
נְטָרֵיהּ מָרֵיהּ שַׁלְּמָא יְשַׁלֵּם
תּוֹרָא חֵלֶף תּוֹרָא וּמֵיתָא יְהֵי
דִילֵיהּ: אֲרֵי יִגְנֹב גַּבְרָא
תּוֹר אוֹ אִמַּר וַיְכַסְּיֵנֵּיהּ אוֹ
יְזַבְּנֵנֵּיהּ חֲמִשָּׁה תְּוֹרִין יְשַׁלֵּם
חֵלֶף תּוֹרָא וְאַרְבַּע עֵנָא חֵלֶף
אִמְּרָא: אִם עֵינָא דְשִׁמְשָׁא
נְפֵלַת עֲלוֹהִי דְמֵי לֵיהּ שַׁלְּמָא
יְשַׁלֵּם אִם לֵית לֵיהּ יִזְדַּבַּן
בְּגִנְבָתֵיהּ: אִם בְּמַחְתְּרָתָא
יִשְׁתְּכַח גְּנָבָא וְיִתְמְחֵי וִימוּת
לֵית לֵיהּ דָּם: אִם תִּשְׁתְּכַח
תִּשְׁתְּכַח בִּידֵיהּ גְּנָבָתָא מִתּוֹר

שקיק קדוש ותפלות ברוח וק על המשקין. על שם
שכ שהדלת עקש עליו: אותעון עבדו כשנ.
יוכל עברי אין יוצא כשן ושן כמו שאותן לאותן
כמות העבדים: ותחת עין וכ בשריס ואיבל
ראשי אברים אבעבות הידים ורגלים ושבר
אונים והחוטם ראש הגויה שבגוו בר היוה
ולא נאמרו שן ועין שאם נפל שן ולא נאמרו שן
הייתי אומר מה עין שנבראו שתי אין. לשנבראו
עינו וחדי שן לא נבראו שתי ואם נפל שן ולא
מתו עין הייתי אומר אפילו שן תיקן שיש לה חלשן
לכך נאמר עין: וכי יגח שור. יחד שור ויחד לחיה
ובהמה ושן. אינו שדבר הכתוב בהוה: ולא יאמר
מתו ומשמע מקלקל השור ידע אם שהוא
נגח ובלה ואסורה מיכלה. אלא מה הלא ולא יאכל
אית בשרו שאפילו שחטו לאחר שנתרדרין אסור
באכילה בהנאה אין הלן ובעל השור נקי:
כיודם הוא לחברו. אם עלוני עי ומעבסין ואין
ו בהם הנייה מלים. זהו ודרשו ומשמו מיתה
לפי שלא מוער וגם בעלו יותר הוערך לו סתם
ובעל השור נקי: ואיתו שלמה הרי שלש נגיחות:
והוער בבעלין לשון התראה בעדים מיו שנגח הוער
בעם. הער העיר בן הוא ש: והמיתו איש ואשה
לפי שגם יגח. אין לי אלא שהמיתו מנגיחה הראשון
ב בשביקה דחיפה בעגלה אין לו המיתה: וגם
בעלין יותר בדלי שאים. כל כדי ארם תלון
אלא יותר המיסה רוצה הוא על רצחתו אותה
הוקן ואי יותה חוקן על רצחת שורו: אם
כופר יושת עליו. אם זה איון תלוי והרי הוא
כמו אם כסף. תלות לשון אשר. אשר זה
מושמטו שישיתו עליו בית דין כסף. ונתן פדיון
נפשו דמי שוה רבדי ישמעאל לעניב אם הוא
ודין: אוכ יגח. בן שהוון קטן אות קטנה לפי
שנו והמיתו איש או אשה. כל אינן חייב אלא על
הגדולים הלא אוכ יגח או בת יגח לחייב על הקטנים
כגדולים: אם עבד יגח השור. אם אינה פנוי
שלשים שקלים יתן. גזירת הכתב היא בין שהוא שוה
אלף. זה בן שאינו שוה אלא דינר. והשקל אשקלון
ארבעה דנרים שהן חצי מנה. ומשקלה שור של
קונעיא: וכי יפתח איש בור. שהיה מוסה ונפלה
אוכי יכרה. לא הגמר. אם על פתיחה חייב עליהם
לא כל שכן אלא להבינו כמה אחר כמה שחייב
ולא יכסנו. הא אם כסהו פטור. ונפלו בו שור
היבים דבר הכתב: שור לו חמור. הא הרגן לכל
בהמה. שמכל מקום שנ שור לו חמור אע לא ירדן אותו
שור שור ושבת שנ בה לאמן יעלה שורך חמורך
מה להלן כל בהמה וחיה כשור שהרגו מקום
כל החיוק אף כאן כל בהמה וחיה כשור ולא
מור וחמור שור ולא אדם חמור ולא כליס
ומיתה הכתב אדם בן אדם לא ישלם דמיו לבעלו
אדם. עבד לבעלו. אבל הדין מן חייב בעל
עלים שבחרקן זו הנו מיתתן. והשור ומכלים בעל
הכור מעל החלה. אינם שאין הדור שו שעשו
בדשות הרבים עשאום הכתב בעלים להתחיב מדקן
הדין. שהיב בעלים לישיב לרשות שהה כמן. ומלון

ויפלו סוכו. והוות היה לו לעדק. ושאין את הבלה ונעלה
בהויב ושלים לו המזיק השלומי נקון. וכי יגף. ידחון. כן
בקיבו בין בגופו בן מעיו בין ששכן בשנו כולן מכלל נגיפה
הן. שאין נגיפה אלא לשון מכה. שור איש. שור של איש:
ומכרו את השור החי. יגן מעוין הכתב מדבר שור שור
מיוחס שהמית שור שוה מיוחס בן שהבלה שוה הרבה כן
שהיה שוה מישו כשעל דהה ב חי. והיו המת. וזה חיב
החי. חיבן חיות ע יעקב אחד מעבדיר חיב הטוק שהיל
הייתה לאדון שה תם ישלם חיב עק שאין השור אותה
לוד לשאין שוין שדין הם לשלם חיב עק לא פחות
ולא יותר. אלא שאין. בשאין שוין בהויהם משקן חיבן אלא
הכת וחיב את שנהם. אם זמרתכן מעניים שהמזיק
וישתבר הרבה פשהבלה שוה ליותר לגיס הרבה יותר
ארבעי שור המזיק ויותר שאור הכת שיהיו המזיק
שכר מופשים שהמזיק עלו הדבה יותר מכדי עק שלם
שה כי דמי שור המזיק. ויין יותר מכל דמי שור המזיק.
ואם מתרת בן הדי תם חמור ומוער על כחיב לא דבר
הכת אלא בשאין בשוון ולמדך שהתם משלם חיב נזק
ואין הנזקין אלא לשלמין שוין שמשלם חיב נזקין.

שמיין בא להחיב מיפלו יכי דמל המזיק כנגד
פגע אב. חייבי. נגנב מאין הבן בחיבן שרחמי אב
על הבן ומיב מ על עסקי נפשות דמיה לן כחי
הוא חשוב ורציחה הוא אם יחיבנו בעל המזיק
שלם ישלם הנגבמאין שנגב ויכן חיב חיבה:
ומשקלום שתיגם אם עינו דמהרמ
לקח לו שיעה אחרת לאחר שיים מיבין
קורם שבא בעל הבית. ומשנה בעלהם תלונו
התרו בן שלא הרגהו דמיכל. חיבת
עלין הרגן שמיחר טיב חיבים להם אין הנגבה
בא על עסקי נפשות ולא יהרגוה כמו ראהה
ואם המיצא תמיצון בידו מרשותן שלא עכהו
ומכר: ואשור ועד האור. כל דבר מלו ישלומי כפל
בין ש ם רוה חיים כן אין בו חיים שה מיכה
ומקרא אחרי על שהוא שלומה. על כל אבדה ישלם
שנים לרעהו בדברים שנים ישלם ולא ישלם
ולא תנם אלא חיים: כב